

РЕШЕНИЕ

№ 4633

гр. София, 04.02.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 68 състав, в
публично заседание на 28.01.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Вяра Русева

при участието на секретаря Елеонора М Стоянова, като разгледа дело номер **6565** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

След изпълнение задължителните указания на ВАС, дадени с определение № 11639 от 18.11.2025г по адм дело № 10720/ 2025г:

Производството е по реда на чл.40, ал.1 от Закона за достъп до обществена информация /ЗДОИ/ във връзка с чл.145-178 от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/.

Образувано е по жалба на Фондация „ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА“ срещу мълчалив отказ на кмета на [община] баня да се произнесе по заявление за достъп до обществена информация от 28.05.2025г. по въпроси 3, 4 и 5 от него.

Твърди, че търсената информация попада в приложното поле на ЗДОИ, по който е недопустимо постановяването на мълчалив отказ, а следва да се издаде мотивирано писмено решение от задължения субект. Съображения за незаконосъобразност излага в жалбата и в писмени бележки. В писмото от 3.06.2025г не се съдържа отговор на въпроси 3, 4 и 5 от заявлението. Моли отказа да бъде отменен и преписката изпратена на ответника с указания за надлежно и законосъобразно произнасяне по заявлението.Претендира разноски.

Ответникът- Кмет на [община] баня чрез процесуалния си представител излага, че с Писмо № 94-00-591 от 3.6.2025г на кмета на [община] баня се дава отговор /достъп/ до исканата със заявлението от 28.05.2025г обществена информация, касателно в последния абзац на писмото се съдържа информация по въпроси 3, 4 и 5 от заявлението.Претендира разноски.

Софийска градска прокуратура, редовно призована, не изпраща представител и не изразява становище по жалбата.

Административен съд София-град, като обсъди релевираните с жалбата доводи и прецени събраните по делото доказателства по реда на чл.235 ал.2 ГПК във вр.чл.144 АПК, намира за

установено следното от фактическа и правна страна:

Фондация „ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА“ е подал по електронен път заявление за достъп до обществена информация на 28.05.2025г. до кмета [община] баня. Заявлението съдържа искане за предоставяне достъп до обществена информация в 5 точки.

С писмо-отговор от 3.06.2025г /което представлява посочения в определението на ВАС прикачен файл pdf -л.54 и сл от делото/е отговорено на жалбоподателя по т.1 и т.2 от заявлението от 28.05.2025г, като липсва отговор, респ. изричен отказ по т.3, т 4 и т. 5 от заявлението му от 28.05.2025г. /виж О № 11639 от 18.11.2025г по адм д 10720/ 2025г на ВАС/, а именно:

3. Колко са длъжностните лица, определени да контролират спазването на чл. 98в1 от ЗАПСП към 31.12.2024 г.

4. Колко проверки са извършени във връзка с извършването на контрола по смисъла на чл. 98в1 от ЗАПСП за периода 01.01.2020 г. до 31.12.2024 г.

5. Постъпили ли са искания за съдействия от длъжностни лица, определени със заповед на министъра на културата при или по повод проверки в периода 01.01.2020 г. до 31.12.2024 г /чл. 98, ал. 2, т. 8 от ЗАПСП/ и съответно колко на брой.

На основание чл. 28, ал.1 от ЗДОИ, заявленията за предоставяне на достъп до обществена информация се разглеждат във възможно най-кратък срок, но не по-късно от 14 дни след датата на регистриране. По заявлението от 28.05.2025г, срокът за произнасяне е бил до 11.06.2025г. вкл. До посочената дата, и към настоящият момент няма произнасяне на компетентния административен орган по т.3,т 4 и т. 5 от заявлението от 28.05.2025г, последният абзац от писмото от 3.06.2025г не представлява отговор на въпросите по т.3, 4 и 5, /съгласно цитираното по-горе определение по адм д 10720/ 2025г на ВАС/ поради което е налице формиран мълчалив отказ. На 17.06.2025г., в едномесечния срок по чл. 149, ал.2 от АПК /в релевантната редакция/ е депозирана жалбата срещу мълчаливия отказ.

Жалбата е подадена от лице с надлежна процесуална легитимация, в предвидения срок за обжалване и срещу мълчалив отказ – акт, който подлежи на обжалване, подадена е пред надлежен съд, поради което е процесуално допустима.

Безспорно [община] баня е орган на местното самоуправление и като такъв безспорно е задължен субект по смисъла на чл. 3, ал. 1 от ЗДОИ. В цитираната разпоредба е регламентирано изрично задължението на държавните и общински органи да осигурят достъп до обществена информация, която се създава или се съхранява от тях. Насрещно на това задължение е правото на гражданите да изискат информация от държавен орган или учреждение по въпроси, които представляват за тях законен интерес, освен ако информацията не е държавна или друга защитена от закона тайна или не засяга чужди права /чл. 41 от Конституцията на Република България/. Осъществяването на това право не може да бъде насочено срещу правата и доброто име на другите граждани, както и срещу националната сигурност, обществения ред, народното здраве и морала.

Съгласно Решение № 7 от 4 април 1996г. по к.д. № 1 от 1996г.: „правото да се търси, получава и разпространява информация по чл. 41, ал. 1 от Конституцията принадлежи на всеки - физически и юридически лица, и защитава както интереса на личността, така и интереса на обществото да бъдат информирани. То се отнася и за печата, и за другите средства за масова информация. От друга страна, чл. 41, ал. 2 от Конституцията гарантира на гражданите достъп до информация от държавен орган или учреждение по въпроси, които представляват за тях законен интерес. /.../ Правото да се търси и получава информация по чл. 41, ал. 1 от Конституцията обхваща задължението на държавните органи да осигуряват достъп до общественозначима информация. Съдържанието на това задължение подлежи на определяне по законодателен път. То

включва задължение на държавните органи да публикуват официална информация, както и задължение да се осигурява достъп до източници на информация. Неговото ограничаване на основанията, посочени в изр. 2, изисква установяване по законодателен път на обстоятелствата, които се отнасят до съображения за национална сигурност или защита на обществения ред. Това се отнася и до основанията, на които може да бъде отказвана информация на гражданите от страна на държавни органи или учреждения съгласно чл. 41, ал. 2 от Конституцията. Правото, установено в тази разпоредба е лично. То се свързва с обоснован законен интерес на гражданите, а ограничаването му - със създаването на законова регламентация на хипотезите, в които информацията съставлява държавна тайна или друга тайна, за която съществуват предвидени от закона основания за опазването ѝ“.

Съгласно чл. 2, ал. 1 от ЗДОИ обществена информация е всяка информация, свързана с обществения живот в Република България и даваща възможност на гражданите да си съставят собствено мнение относно дейността на задължените по закона субекти. В случая потърсената и отказана информация има характер на обществена такава, тъй като е свързана с обществения живот в страната. Тази обществена информация може да бъде обективизирана върху хартиен, електронен или друг носител /като звукозапис или видеозапис; чл. 2, ал. 2 във връзка с § 1, т. 1 от ДР на ЗДОИ/, т.е. носители, съхранени, получавани или създадени от организация от обществения сектор /задължените по ЗДОИ субекти – чл. 3, ал. 4 от с.з./. С оглед търсената от Фондация „Върховенство на закона“ информация по т. 3, 4 и 5 от заявлението се установява, че тя е и служебна - която се събира, създава и съхранява във връзка с официалната информация, както и по повод дейността на органите и на техните администрации /чл. 11 във връзка с чл. 9, ал. 1 от ЗДОИ/. Допустимо е предоставянето на информация под формата на писмена справка, когато в същата са систематизирани конкретни данни, налични за определения период в администрацията на ответника.

Достъпът до служебна обществена информация е свободен и може да бъде ограничен в изрично изброените в чл. 13, ал. 2 от ЗДОИ хипотези.

Правопораждащ факт за задължителното произнасяне по реда на чл. 28 от ЗДОИ на Кмета на [община] баня е характера на исканата информация. Ако исканата от заявителя информация е обществена по своя характер, органът е длъжен да се произнесе по направеното искане, като предостави или откаже предоставянето на исканата информация с оглед на ограниченията по чл. 37, ал. 1 ЗДОИ. Ако исканата информация не е обществена по своя характер, за сезирания орган няма да е налице задължение за произнасяне, тъй като компетентността му не би имала обект, по отношение на който да бъде упражнена. Характера на исканата информация и реда, по който следва да се предостави, са обстоятелства, които следва да бъдат съобразени от административния орган при преценка на основателността на искането, като в случай, че органът установи, че информацията не е обществена или редът по ЗДОИ е неприложим, следва да изложи мотиви в тази насока. Според правилото на чл. 38 от ЗДОИ задълженият субект е длъжен изрично да се произнесе в законоустановения срок по подаденото пред него заявление за достъп до обществена информация, с акт в който, при хипотезата на отказ, мотивирано да посочи кои са фактическите и правни основания, поради които не е възможно предоставяне на достъп до търсената информация. За пълнота, представеното от ответника с писмо от 15.12.2025г заявление за достъп до обществена информация от 14.07.2020г от същия жалбоподател по което е отговорено с писмо от 21.07.2020г не е идентично по съдържание със заявлението по повод на което е формиран процесния мълчалив отказ /налице е разлика в периодите на търсената информация/.

При анализ на приетите по делото писмени доказателства, съдът приема, че ответникът

е нарушил приложимия материален закон- чл.28, ал.2 ЗДОИ като не се е произнесъл писмено по подаденото заявление за достъп до обществена информация в частта му по т.3, 4 и 5 от заявлението. Тази разпоредба задължава органите или изрично определените от тях лица да се произнесат с решение за предоставяне или за отказ от предоставяне на достъп до исканата обществена информация и да уведомят писмено заявителя за своето решение.

С оглед характера на обществените отношения, които урежда приложимия материален закон /предмета и целта на закона/ и при изричната разпоредба на чл. 28, ал.2, чл. 34 , чл.38 и чл.39 ЗДОИ за формата и съдържанието на решението, както и за връчването му, е налице императивна законова разпоредба, която изисква и задължава субектите по чл.3 от закона да се произнесат писмено по заявленията за предоставяне на достъп до обществена информация. При направено искане за достъп до информация задълженият субект е длъжен да разгледа подаденото заявление, извършвайки поредица от действия, регламентирани в разпоредбите на чл. 28 – чл. 33 вкл. от ЗДОИ, вследствие на които да прецени исканата информация дали е такава по определението на закона или не, налице ли са законови ограничения за достъп до исканата информация и в зависимост от това да уважи искането в пълен или ограничен обем, или да постанови мотивиран отказ. Това правило е приложимо и в случаите, когато задълженият субект прецени, че търсената информация не може да бъде получена на основание ЗДОИ. Единствената призната от специалния закон възможност за процедиране е да се постанови решение за предоставяне или за отказ за предоставяне на достъп до поисканата информация, за което да бъде уведомен заявителя. Правната конструкция по чл.58, ал.1 от АПК, уреждаща необорима презумпция, че сезираният орган не е съгласен /налице е формиран отказ/ и фикция за произнасяне /годен за обжалване акт/, е установена в защита на заявителя като му предоставя възможност да се защитава срещу бездействието на сезирания орган. След като специалният закон /ЗДОИ/ изисква изрично произнасяне на задължения субект, то неговото мълчание винаги се явява незаконосъобразен отказ в хипотезата на чл.58, ал.1 АПК. Доколкото в производство по ЗДОИ законодателят изрично е изключил възможността за мълчалив отказ по подадено заявление за достъп до обществена информация, тази недопустимост обуславя извод, че оспореният мълчалив отказ да предостави информация по подадено заявление по т.3, 4 и 5 подлежи на отмяна само на това основание. Безспорно установено в случая е, че ответникът е задължен да се произнесе по постъпилото искане, доколкото същият е компетентен и исканата информация има качеството на обществена по смисъла на чл. 2, ал. 1 от ЗДОИ. Въпреки това липсва съответно на закона произнасяне, поради което обжалвания мълчалив отказ се явява незаконосъобразен.

Мълчалив отказ по ЗДОИ е недопустим. За ответника в качеството му на задължен субект по чл. 3, ал. 1 от ЗДОИ е възникнало задължението да разгледа подаденото от жалбоподателя заявление за достъп до обществена информация, в т.ч. и в частта по т.3, 4 и 5 и да се произнесе по поставените въпроси по начина и в сроковете, регламентирани в закона, като съгласно разпоредбата на чл. 38 от ЗДОИ, административният орган и в случай на отказ е следвало да издаде мотивирано писмено решение за това. Разпоредбата на чл. 28, ал. 2 от ЗДОИ задължава органите или изрично определените от тях лица да се произнесат с решение за предоставяне или за отказ от предоставяне на достъп до исканата обществена информация и да уведомят писмено заявителя за своето решение.

Необсъждането поотделно на направеното заявление по пунктове 3, 4 и 5 препятства както жалбоподателя, така и съда да изведе волята на органа и практически се приравнява на липса на мотиви.

По изложените по-горе съображения съдът намира, че оспорения в настоящото производство мълчалив отказ е незаконосъобразен поради противоречие с разпоредбата на чл. 38

от ЗДОИ. Отказът следва да бъде отменен, а административната преписка да бъде върната на задължения субект за произнасяне. При новото произнасяне актът следва да бъде постановен от компетентния за това орган по чл. 3 ЗДОИ във връзка с чл. 28, ал. 2 от ЗДОИ, в предвидената писмена форма - решение, което да съдържа посочените в чл. 34, съответно чл. 38 от ЗДОИ реквизити, и при спазване на предвидената в Глава трета на ЗДОИ процедура за предоставяне на достъп до обществена информация.

Относно разноските:

При този изход на спора, своевременно заявеното искане на жалбоподателя за присъждане на разноски е основателно и следва да бъде уважено-чл.143, ал.1 АПК. Направеното възражение от ответника за прекомерност, е неоснователно по арг. от чл.8, ал.3 от Наредбата № 1 от 9 юли 2004 г. за възнаграждения за адвокатска работа (загл. изм. - ДВ, бр. 14 от 2025 г.), тъй като е в размер на минимума по посочената разпоредба. Доказаните по делото разноски са общо в размер на 1010 лева /516,40 евро/, от които:10 лева-заплатена държавна такса и 1000 лева-заплатено възнаграждение за защита, осъществена от един адвокат, и се присъждат от съда изцяло. С оглед изхода на спора, на ответника не следва да се присъждат разноски.

Мотивиран от горното и на основание чл. 172, ал. 2, чл. 173, ал. 2 и чл. 174 от АПК, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ мълчалив отказ на кмета на [община] баня да се произнесе по заявление за достъп до обществена информация от 28.05.2025г. на Фондация „Върховенство на закона“ по въпроси 3, 4 и 5 от него.

ИЗПРАЩА делото като преписка на Кмета на [община] баня за произнасяне по заявлението в четиринадесет дневен срок от влизане на настоящото решение в сила съобразно мотивите, при спазване на задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона.

ОСЪЖДА [община] баня да заплати на Фондация, „ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА“ сумата в размер на 516,40 евро на осн чл. 143 ал.1 от АПК, разноски по делото.

РЕШЕНИЕТО е окончателно и не подлежи на обжалване.

Съдия: